

Poučení o právech a povinnostech opatrovníka

(§ 457 a násl. [zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník](#), dále jen „OZ“)

1. Opatrovník sleduje ochranu zájmů zastoupeného a naplňování jeho práv.

(§ 457 OZ.: Zákonné zastoupení i opatrovnictví sleduje ochranu zájmů zastoupeného a naplňování jeho práv.)

2. Opatrovníka jmenuje soud, současně určí rozsah opatrovníkových práv a povinností. Požádá-li o to opatrovník, soud ho odvolá.

(§ 463 odst. 1, 2 OZ: Opatrovníka jmenuje soud, současně určí rozsah opatrovníkových práv a povinností. Osoba, které byl opatrovník jmenován, se na dobu trvání opatrovnictví stává opatrovancem. Požádá-li o to opatrovník, soud ho odvolá, soud opatrovníka odvolá i v případě, že neplní své povinnosti. Zároveň opatrovanci jmenuje nového opatrovníka).

3. Opatrovník je povinen:

- udržovat s opatrovancem vhodným způsobem a v potřebném rozsahu **pravidelné spojení**,
- projevovat o opatrovance **skutečný zájem**,
- jakož i dbát o jeho **zdravotní stav** a
- starat se o naplnění **opatrovancových práv** a
- **chránit jeho zájmy**.

(§ 466 odst. 1 OZ)

4. Opatrovník je povinen vysvětlit opatrovanci srozumitelně povahu a následky rozhodnutí, která za něj činí.

(§ 466 odst. 2 OZ: Rozhoduje-li opatrovník o opatrovancových záležitostech, vysvětlí opatrovanci srozumitelně povahu a následky rozhodnutí.)

5. Opatrovník spravuje jmění opatrovance v běžném rozsahu.

(§ 461 odst. 1, 2 OZ: Spravuje-li opatrovník jmění zastoupeného, náleží mu běžná správa takového jmění. **Nejedná-li se o běžnou záležitost, vyžaduje se k naložení se jměním zastoupeného schválení soudu.** Dar, dědictví nebo odkaz určené pro zastoupeného s podmínkou, že jej bude spravovat třetí osoba, jsou z této správy vyloučeny. Opatrovník však může přijetí takového daru, dědictví nebo odkazu odmítnout, k odmítnutí se vyžaduje schválení soudu.)

6. Jmění opatrovance tvoří souhrn jeho majetku a jeho dluhů.

(§ 495 OZ.: Souhrn všeho, co osobě patří, tvoří její majetek. Jmění osoby tvoří souhrn jejího majetku a jejích dluhů.)

7. Opatrovník naplňuje opatrovancova právní prohlášení a dbá jeho názorů.

(§ 467 odst. 1 OZ: Opatrovník při plnění svých povinností naplňuje opatrovancova právní prohlášení a dbá jeho názorů, i když je opatrovanec projevil dříve, včetně přesvědčení nebo vyznání, soustavně k nim přihlíží a zařizuje opatrovancovy záležitosti v souladu s nimi. Není-li to možné, postupuje opatrovník podle zájmů opatrovance.)

8. Opatrovník dbá, aby způsob opatrovancova života nebyl v rozporu s jeho schopnostmi.

(§ 467 odst. 2 OZ: Opatrovník dbá, aby způsob opatrovancova života nebyl v rozporu s jeho schopnostmi a aby, nelze-li tomu rozumně odporovat, odpovídal i zvláštním opatrovancovým představám a přáním.)

9. Opatrovník není oprávněn za zastoupeného právně jednat v záležitostech týkajících se:

- vzniku a zániku **manželství**,
- výkonu **rodičovských povinností a práv**,
- jakož i **pořízení pro případ smrti** nebo
- **prohlášení o vydědění** a jejich odvolání.

(§ 458 OZ)

Poučení o právech a povinnostech opatrovníka

(§ 457 a násl. [zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník](#), dále jen „OZ“)

10. Je-li jmenován opatrovník, může opatrovanec nebo každá osoba opatrovanci blízká žádat o ustanovení opatrovnické rady.

Opatrovník svolá schůzi osob blízkých opatrovanci a jeho přátel, jsou-li mu známy, tak, aby se schůze konala do třiceti dnů od obdržení žádosti. Není-li schůze včas svolána nebo nekoná-li se z jiného důvodu, anebo není-li na ní zvolena opatrovnická rada, svolá schůzi soud, a to i bez návrhu. Schůze se může zúčastnit opatrovanec, každá osoba opatrovanci blízká a kdokoli z jeho přátel, třebaže nebyl pozván, každý z nich má jeden hlas. Zúčastní-li se schůze alespoň pět osob, může být opatrovnická rada zvolena.

(§ 472 OZ)

11. Opatrovník nesmí bez souhlasu opatrovnické rady (a není-li, pak bez souhlasu soudu) rozhodnout o:

- změně bydliště opatrovance,
- umístění opatrovance **do uzavřeného ústavu** nebo podobného zařízení v případě, kdy to zdravotní stav opatrovance zjevně nevyžaduje,
- **zásazích do integrity** opatrovance, nejedná-li se o zákroky bez závažných následků.

(§ 480 odst. 1 OZ)

12. Opatrovník nesmí bez souhlasu opatrovnické rady (a není-li, pak bez souhlasu soudu) nakládat s majetkem opatrovance, jedná-li se o:

- nabytí nebo zcizení majetku v hodnotě převyšující částku odpovídající **stonásobku životního minima** jednotlivce podle jiného právního předpisu,
- nabytí nebo zcizení majetku převyšující **jednu třetinu opatrovanceva majetku**, ledaže tato třetina představuje hodnotu jen nepatrnou,
- **přijetí nebo poskytnutí zápůjčky, úvěru nebo jistoty** v hodnotách uvedených shora.

(§ 480 odst. 2 OZ)

13. Opatrovník nesmí bez souhlasu soudu:

- vyslovit souhlas **se změnou osobního stavu** opatrovance,
- zavázat opatrovance k plnění některému z členů opatrovnické rady nebo osoby tomuto členu blízké,
- **nabýt pro opatrovance nemovitou věc** nebo podíl na ní, ani opatrovancevu nemovitou věc nebo podíl na ní zcizit či zatížit,
- nabýt pro opatrovance obchodní závod, podíl na obchodním závodu nebo podíl na právnické osobě, ani tento majetek zcizit nebo zatížit; to neplatí, jedná-li se o nabytí účastnických nebo podobných cenných papírů zajišťujících bezpečný výnos,
- uzavřít za opatrovance **smlouvu zavazující ho k trvajícím nebo opakovanému plnění na dobu delší než 3 roky**,
- odmítnout dědictví nebo jiné plnění z pozůstalosti,
- zavázat opatrovance **k bezúplatnému plnění jiné osobě**, ledaže se jedná o dar poskytnutý k obvyklé příležitosti podle zásad slušnosti v přiměřeném rozsahu a opatrovanec je schopen úsudku a projevil s darem souhlas.

(§ 483 odst. 1 a 2 OZ)

14. Opatrovník bez souhlasu soudu nesmí naložit s majetkem opatrovance, jedná-li se o:

- nabytí nebo zcizení majetku v hodnotě převyšující částku odpovídající **pětisetnásobku životního minima** jednotlivce podle jiného právního předpisu,
- nabytí nebo zcizení majetku převyšující **jednu polovinu opatrovanceva majetku**, ledaže tato polovina představuje hodnotu jen nepatrnou a nejedná se o věc, která je pro opatrovance věcí zvláštní obliby, nebo
- **přijetí nebo poskytnutí půjčky, úvěru nebo jistoty** v hodnotách převyšujících částku odpovídající pětisetnásobku životního minima jednotlivce nebo převyšující hodnotu jedné poloviny opatrovanceva majetku.

(§ 483 odst. 3 OZ)

Poučení o právech a povinnostech opatrovníka

(§ 457 a násl. [zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník](#), dále jen „OZ“)

15. Dojde-li ke střetu zájmu opatrovníka se zájmem zastoupeného či ke střetu zájmu těch, kteří jsou zastoupeni týmž opatrovníkem, anebo hrozí-li takový střet, jmenuje soud zastoupenému kolizního opatrovníka.

(§ 460 OZ)

16. Opatrovník jedná zpravidla společně s opatrovancem.

(§ 469 odst. 2 OZ: Opatrovník jedná zpravidla společně s opatrovancem. Jedná-li opatrovník samostatně, jedná v souladu s vůlí opatrovance. Nelze-li vůlí opatrovance zjistit, rozhodne na návrh opatrovníka soud.)

17. Opatrovník je povinen vyhotovit soupis spravovaného jmění do 2 měsíců od svého jmenování.

(§ 485 odst. 1 OZ: Opatrovník, který spravuje jmění opatrovance, vyhotoví **do 2 měsíců** od svého jmenování soupis spravovaného jmění a doručí jej soudu, opatrovanci a opatrovnické radě.)

18. Opatrovník je povinen vyhotovit každoroční vyúčtování správy jmění.

(§ 485 odst. 2 OZ: Za trvání opatrovnictví vyhotoví opatrovník vyúčtování správy jmění **každoročně vždy do 30. června**, ledaže se s členy opatrovnické rady dohodne, že vyúčtování předloží dříve. Je-li pro to důležitý důvod, může opatrovanec nebo opatrovnická rada navrhnout soudu, aby opatrovníkovi uložil povinnost vyhotovit mimořádné vyúčtování. **Opatrovník doručí každé vyúčtování opatrovanci, opatrovnické radě a soudu.**)

19. Při skončení opatrovnictví je opatrovník povinen vyhotovit konečné vyúčtování správy jmění.

(§ 485 odst. 3 OZ: Opatrovník, jehož funkce končí, doručí **konečné vyúčtování** správy jmění opatrovanci, opatrovnické radě a soudu, popř. také **dalšímu opatrovníkovi** nebo **soudnímu komisaři** jmenovanému v řízení o dědictví. Zemře-li opatrovník, vydá soudu, který jej jmenoval, listiny a další doklady týkající se opatrovance a jeho záležitostí každý, kdo má tyto listiny a doklady u sebe.)

20. Opatrovník jako správce cizího majetku vykonává svou působnost a plní povinnosti s péčí řádného hospodáře.

(§ 1411 OZ)

21. Opatrovník jako správce cizího majetku vede spolehlivé záznamy o spravovaném majetku a nesmí smísit svůj vlastní majetek s majetkem pod svou správou.

(§ 1414 OZ)

22. Opatrovník je povinen písemně ohlásit Úřadu práce ČR do 8 dnů skutečnosti rozhodné pro nárok na příspěvek na péči.

(21 odst. 2 zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách: Příjemce příspěvku je povinen písemně ohlásit příslušné krajské pobočce Úřadu práce do 8 dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro nárok na příspěvek, jeho výši nebo výplatu; písemně ohlásit příslušné krajské pobočce Úřadu práce změny týkající se zajištění pomoci, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne, kdy tato změna nastala; využívat příspěvek na zajištění potřebné pomoci osobou blízkou nebo asistentem sociální péče uvedeným v § 83 nebo poskytovatelem sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1.)

23. Opatrovník je povinen písemně ohlásit ČSSZ do 8 dnů skutečnosti rozhodné pro trvání nároku na důchod, jeho výši a výplatu nebo poskytování.

(§ 50 odst. 1 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení: Oprávněný nebo jiný příjemce dávky důchodového pojištění je povinen písemně ohlásit plátcí dávky do 8 dnů skutečnosti rozhodné pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu nebo poskytování.)